



Rapport

Datum: 25 november 2005
Rapportnummer: 2005/364

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Hollands Midden op 24 december 2002 zijn woning zijn binnengetreden.

Voorts klaagt verzoeker erover dat deze ambtenaren, nadat zij zijn woning waren binnengetreden, zijn geluidsinstallatie hebben uitgeschakeld en een "gele kaart" hebben achtergelaten.

Verder klaagt verzoeker erover dat de politie heeft geweigerd zijn aangifte van huisvredebreuk, ziende op het binnentreden van de politie, op te nemen.

Verzoeker klaagt er ten slotte over dat zijn klacht van 1 december 2003, eerst bij brief van 11 augustus 2004 door de korpsbeheerder is afgedaan, zonder dat verzoeker tussentijds voldoende is geïnformeerd over de vertraging.

Beoordeling

Algemeen

1. Tijdens zijn verblijf van 20 tot en met 24 december 2002 in het buitenland, heeft verzoeker de geluidsinstallatie in zijn woning aan laten staan teneinde een bewoonde indruk te wekken. Naar aanleiding van een telefonische melding van geluidsoverlast in de nacht van 22 op 23 december 2002 door een buurman van verzoeker, die ziek thuis was, zijn de ambtenaren P. en S. van het regionale politiekorps Hollands Midden ter plaatse gegaan. Uit de terzake opgemaakte mutatie blijkt dat zij in de kamer van de buurman hebben geconstateerd dat de overlast minimaal was en dat ze tevergeefs bij de vermoedelijke veroorzaker, verzoeker, hebben aangebeld.

2. Uit andere mutaties blijkt dat de buurman in de nacht van 23 op 24 december 2002 wederom met de politie heeft gebeld over de geluidsoverlast. Omdat de overlast inmiddels al meer dan 24 uur duurde en omdat collega-ambtenaren de avond daarvoor al ter plaatse waren geweest, zijn de ambtenaren A. en M. ter plaatse gegaan en hebben zonder resultaat aangebeld bij een aantal appartementen, waaronder dat van verzoeker. De ambtenaren hebben de buurman geadviseerd om overdag te vragen naar een eventuele sleutel bij de eigenaar van de winkel, welke is gevestigd onder de appartementen.

3. Vanwege de voortdurende geluidsoverlast en het feit dat zijn beltegoed op was is de buurman op 24 december 2002 overdag naar het politiebureau gegaan. Uit de terzake opgemaakte mutatie blijkt het volgende. Naar aanleiding van die melding zijn de ambtenaren B. en V. ter plaatse gegaan, alwaar ze eerst hebben aangebeld bij de appartementen. De winkelier heeft vervolgens desgevraagd bevestigd dat er al een paar dagen muziek aanstond en dat hij niet wist of verzoeker thuis was. Hierna zijn de

ambtenaren de woning van verzoeker binnengegaan om uit te sluiten dat er iets ernstigs was gebeurd,

mede omdat er al een stapeltje post bij de voordeur lag. In de woning hebben ze niemand aangetroffen, waarna ze de geluidsinstallatie op de tweede etage hebben uitgezet, evenals een geluidsbox op de eerste etage en een gele kaart hebben achtergelaten voor verzoeker.

4. Bij thuiskomst is verzoeker door mededeling van de winkelier en later middels de gele kaart duidelijk geworden dat de politie in zijn woning was geweest tijdens zijn afwezigheid. In verband hiermee heeft verzoeker op 11 april 2003 aangifte willen doen van huisvredebreuk. Ambtenaar W. heeft dit geweigerd na lezing van de mutatie die de ambtenaren B. en V. hadden opgemaakt in verband met het binnentreden, omdat hij de mening was toegedaan dat er geen sprake was van een strafbaar feit. Ambtenaar W. heeft zijn visie vervolgens ter toetsing voorgelegd aan ambtenaar H. in zijn hoedanigheid van hulpofficier van justitie, die zijn visie onderschreef.

5. Op 7 augustus 2003 heeft verzoeker schriftelijk geklaagd bij de politie over het feit dat de politie zonder machtiging is binnentreden, over het uitzetten van de geluidsinstallatie, over het uitreiken van een gele kaart en over de gang van zaken rond zijn aangifte van huisvredebreuk.

6. Tegenover de klachtonderzoeker heeft verzoeker op 20 augustus 2003 verklaard dat hij van mening was dat het geluidsvolume van zijn geluidsinstallatie dusdanig laag stond, dat er geen sprake kon zijn van geluidsoverlast voor zijn burens. Omdat er volgens verzoeker geen sprake was van geluidsoverlast en omdat er geen machtiging voor het binnentreden was afgegeven, heeft verzoeker aangifte willen doen van huisvredebreuk door de ambtenaren B. en V.

7. De klachtonderzoeker heeft diezelfde dag nog een bemiddelingsgesprek gevoerd met verzoeker en ambtenaar B., waarbij ambtenaar B. heeft aangegeven dat het politieoptreden aanvankelijk was gericht op de geluidsoverlast, maar dat er tijdens het politieonderzoek twijfel ontstond over het welzijn van verzoeker. Verder verklaarde hij dat hij samen met ambtenaar V. na de melding van de buurman aan het bureau, het bedrijfsprocessensysteem heeft geraadpleegd. Uit dat systeem bleek dat er zeer recent al eerder meldingen waren gedaan van geluidsoverlast uit de woning van verzoeker. Ter plaatse gekomen hebben ze bij de woning van verzoeker aangebeld en de winkelier aangesproken. Omdat de ambtenaren van mening waren dat het niet normaal is dat men een geluidsinstallatie tijdens een vakantie aan laat staan, de winkelier hen niet wist te vertellen waar verzoeker was en hoe het met hem was gesteld en omdat er een stapel post lag bij de toegang tot de woning van verzoeker, bestond er voor hen aanleiding een onderzoek in te stellen naar het welzijn van verzoeker in diens woning, omdat ze bang waren dat verzoeker onwel was. Na het betreden van de woning via de winkel was het

gelijk duidelijk dat verzoeker niet thuis was, gelet op de opgeruimde situatie die ze aldaar aantroffen. Derhalve zagen ze zich niet genoodzaakt zich de toegang te verschaffen tot de afgesloten woonkamer, temeer omdat het ambtenaar B. onlogisch voorkwam dat

iemand zichzelf zou opsluiten in de woonkamer. Een lijkenuit ontbrak bovendien, aldus B.

Pas nadat duidelijk was geworden dat verzoeker niet in de woning aanwezig was, hebben zij hun aandacht verlegd naar de geluidsoverlast. De geluidsoverlast konden ze eenmaal in de woning gekomen niet negeren. Omdat het geluid dusdanig hard stond dat de buurman hier overlast van kon ondervinden, hebben ze de kabels van de luidsprekers losgemaakt. Volgens de afspraak die in team Midden was gemaakt, hebben ze een "gele kaart" voor verzoeker achtergelaten.

8. Verzoeker heeft de klachtbehandelaar conform afspraak op 25 augustus 2003 bericht dat hij ondanks het bemiddelingsgesprek voortzetting van de klachtenprocedure wenste.

9. Op 26 augustus 2003 heeft ambtenaar V. tegenover de klachtonderzoeker verklaard dat zij na de melding van de buurman over geluidsoverlast met haar collega B. naar het pand is gegaan waar de geluidsoverlast vandaan kwam. Geconstateerd werd dat er een stapel post lag in het halletje dat toegang verschaft tot de woning van verzoeker. Gelet op het feit dat de geluidsoverlast al enkele dagen en nachten onafgebroken had voortgeduurd, er niet op aanbellen werd gereageerd, er een stapel post lag en de winkelier geen helderheid kon verschaffen over het welzijn van verzoeker, hebben zij besloten de woning binnen te gaan om een onderzoek in te stellen naar diens welzijn, aldus ambtenaar V.

Na het betreden van de woning bleek dat er niemand thuis was omdat het er opgeruimd was. Een lijkenuit ontbrak en verder waren er geen aanwijzingen dat er iets met verzoeker aan de hand was. Er was geen reden de afgesloten woonkamer te betreden, omdat ambtenaar V. het niet vreemd vond dat die kamer was afgesloten en zij het onlogisch achtte dat verzoeker zichzelf daar zou hebben opgesloten.

Eenmaal in de woning hebben ze een einde gemaakt aan de geluidsoverlast, waarbij ze een gele kaart voor verzoeker hebben achtergelaten. Hierdoor was het voor verzoeker gelijk duidelijk dat de politie binnen was geweest, hetgeen ambtenaar V. wel zo netjes vond.

10. Tegenover de klachtonderzoeker heeft de winkelier op 27 augustus 2003 telefonisch verklaard dat de radio van verzoeker tijdens de kerst in 2003 (bedoeld wordt 2002; N.o.) heel hard aanstond en dat dit overlast voor omwonenden veroorzaakte. De buurman had hierover bij hem geklaagd. De winkelier kon zich herinneren dat hij de ambtenaren het antwoord schuldig moest blijven op hun vraag naar het welzijn van verzoeker. Vervolgens zijn ze met zijn drieën naar de centrale hal gegaan van waaruit de woning van verzoeker

kan worden bereikt. In de hal of op de trap lag een enorme stapel post. De politieambtenaren vertelden de winkelier dat zij het bijzonder vreemd vonden dat de radio al enkele dagen zo hard aanstond en dat er zo'n grote stapel post in de hal lag. De winkelier verklaarde dat de ambtenaren daarom besloten de woning binnen te treden om een onderzoek in te stellen naar het welzijn van verzoeker, ondanks het feit dat hij hun hiervoor geen toestemming had gegeven.

11. Ambtenaar W. heeft op 26 augustus 2003 tegenover de klachtonderzoeker verklaard dat hij zich het bezoek van verzoeker aan het bureau teneinde aangifte te doen nog kon herinneren. Nadat verzoeker hem vertelde dat er twee politieambtenaren in zijn woning waren geweest, heeft hij eerst het bedrijfsprocessensysteem geraadpleegd. In de mutatie las hij dat er was binnengetroten op grond van artikel 2 van de Politiewet (zie Achtergrond, onder 1.2.). Gelet hierop was er naar de mening van ambtenaar W. geen sprake van een strafbaar feit en heeft hij derhalve geweigerd de aangifte van huisvredebreuk op te nemen. Omdat verzoeker bleef aandringen, heeft hij overleg gepleegd met de hulpofficier van justitie, ambtenaar H., die de beslissing van ambtenaar W. om geen aangifte op te nemen bekrachtigde.

12. Op 26 augustus 2003 heeft ambtenaar H. tegenover de klachtonderzoeker verklaard dat hij op basis van het feitencomplex zoals ambtenaar W. hem voorhield van mening was dat er geen sprake was geweest van huisvredebreuk, zodat er geen aangifte terzake behoefde te worden opgenomen.

13. Bij brief van 27 oktober 2003 heeft de korpschef verzoeker laten weten de klachten ongegrond te verklaren, waarbij hij hem heeft gewezen op de mogelijkheid om binnen zes weken bezwaar te maken tegen zijn beslissing bij de korpsbeheerder. Verzoeker heeft op 1 december 2003 per fax gebruik gemaakt van de bezwaarmogelijkheid. Verzoeker heeft de fax op 8 januari 2004 nogmaals gestuurd naar de politie, omdat zijn eerdere fax niet goed was aangekomen, waarna hij bij brief van 11 februari 2004 is uitgenodigd voor de zitting van de klachtencommissie.

14. Op 26 maart 2004 heeft verzoeker ter zitting gesteld dat er een verschil bestaat tussen het horen van geluid en geluidsoverlast. Kennelijk heeft de politie op 23 december 2002 uitsluitend het horen van geluid vastgesteld. Daarom kan het binnentreden van de politie op 24 december 2002 niet in het kader van de hulpverlening zijn geweest, aldus verzoeker.

Verder was verzoeker van mening dat er navraag gedaan had kunnen worden nu zijn telefoonnummer bekend was bij de winkelier, zeker omdat 24 december 2002 een gewone werkdag was.

De woonkamer van verzoeker was niet gecontroleerd, aldus verzoeker.

Verzoeker stelde dat de post voor het merendeel kerstkaarten betrof en dat de stapel post alleen kan worden gezien als men de woning heeft betreden. Verder was verzoeker van mening dat de politie, nadat zij na het betreden van zijn woning had geconstateerd dat een lijkenlucht ontbrak, de woning direct weer had dienen te verlaten. Zeker nu er, gelet ook op de mutatie van 23 december 2002, geen sprake was van geluidsoverlast, bestond er voor de politie geen grond de woning verder te inspecteren. Verzoeker was derhalve van mening dat er sprake is geweest van huisvredebreuk. Indien de ambtenaren B. en V. daadwerkelijk voor zijn leven hadden gevreesd, hadden zij naar het idee van verzoeker de deur naar zijn woonkamer wel opengebroken.

Tijdens de zitting heeft de voorzitter van de klachtencommissie verzoeker ervan op de hoogte gebracht dat hij niet eerder dan half juni een beslissing van de korpsbeheerder kon verwachten.

15. Op 24 mei 2004 heeft de klachtencommissie verzoeker schriftelijk bericht dat hij de beslissing van de korpsbeheerder eerst in de tweede helft van juni kon verwachten.

Verzoeker is er bij brief van 1 juli 2004 onder aanbieding van excuses over geïnformeerd dat hij die beslissing tengevolge van een groot werkaanbod in de tweede helft van juli 2004 tegemoet kon zien.

16. Uiteindelijk heeft de klachtencommissie de korpsbeheerder op 11 augustus 2004 geadviseerd tot ongegrondverklaring van de klacht.

De klachtencommissie heeft ten aanzien van de klacht over het binnentreden geoordeeld dat er is binnengetreten in het kader van de hulpverleningstaak van de politie. De klachtencommissie stelde dat de ambtenaren in een conflict van rechtsplichten waren komen te verkeren, namelijk de plicht tot eerbiediging van het huisrecht en die tot hulpverlening. De klachtencommissie vond dat de ambtenaren terecht tot de conclusie waren gekomen dat er zonder machtiging binnengetreten kon worden, omdat zij zich van tevoren voldoende hadden vergewist van de ernst van de hulpverleningsvraag. Het gegeven dat achteraf is gebleken dat er geen hulp te verlenen viel, doet aan de juistheid van de overwegingen van de ambtenaren niets af, zo stelde de klachtencommissie.

De klachtencommissie achtte de klacht ongegrond.

Ten aanzien van het afzetten van de geluidsinstallatie, merkte de klachtencommissie op dat de ambtenaren eenmaal in de woning werden geconfronteerd met een radio die duidelijk hoorbaar aanstond. Omdat zij wisten dat de zieke buurman daarover geklaagd had en het daags daarna kerst was, waardoor er minder sprake zou zijn geweest van overstemming door omgevingslawaaï, hebben de ambtenaren B. en V. in alle redelijkheid kunnen besluiten tot het uitzetten van de geluidsinstallatie.

Alhoewel de klachtencommissie het behoorlijk achtte dat er voor verzoeker een bericht werd achtergelaten in zijn woning, vond de commissie het achterlaten van een gele kaart niet handig omdat verzoeker niet met opzet de overlast heeft veroorzaakt en omdat hij sinds lange tijd geregeld bij de politie klaagt over geluidsoverlast van nabijgelegen horecagelegenheden.

Wat betreft de weigering de aangifte van huisvredebreuk op te nemen, heeft de klachtencommissie gesteld dat uit de terzake opgemaakte mutaties kon worden afgeleid dat er was binnengetroten ter hulpverlening, waardoor het voor de betrokken ambtenaren W. en H. duidelijk was dat er geen sprake was van een strafbaar feit. De klachtencommissie vond het uit het oogpunt van zorgvuldigheid en objectiviteit verstandig dat ambtenaar W. overleg heeft gepleegd met H. die op dat moment optrad als hulpofficier van justitie. De klachtencommissie komt dan ook tot de conclusie dat de beslissing om de aangifte niet op te nemen zorgvuldig is genomen en dat de weigering terecht was.

17. Blijkens zijn brief van 11 augustus 2004 aan verzoeker heeft de korpsbeheerder het advies van de klachtencommissie overgenomen.

I. Ten aanzien van het binnentreden

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt er in zijn verzoekschrift van 20 augustus 2004 over dat ambtenaren van het regionale politiekorps Hollands Midden op 24 december 2002 zijn woning zijn binnengetroten.

2. In zijn brief van 9 december 2004 aan de Nationale ombudsman heeft de korpsbeheerder volstaan met een verwijzing naar zijn eerdere ongegrondverklaring van de klacht.

3. Verzoeker heeft de Nationale ombudsman op 26 januari 2005 in reactie hierop schriftelijk laten weten dat naar zijn idee een mutatie van 20 december 2002 ontbreekt, waaruit zou blijken dat twee politieambtenaren ter plaatse niet hebben kunnen constateren waar het geluid vandaan kwam en bovendien het geluid niet als overlast hebben gekwalificeerd. Deze mutatie zou hem zijn voorgelezen op het politiebureau.

4. Op verzoek van de Nationale ombudsman heeft de korpsbeheerder op 8 maart 2005 de mutaties gefaxt die in het registratiesysteem van de politie voorkomen in verband met de geluidsoverlast. Een mutatie van 20 december 2002 ontbrak.

5. In reactie op die mutaties heeft verzoeker de Nationale ombudsman in zijn brief van 30 maart 2005 laten weten dat hij volhardt in zijn standpunt over de ontbrekende mutatie.

6. Op 11 april 2005 heeft een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman bij de korpsbeheerder nogmaals navraag gedaan naar de mutatie van 20 december 2002, waarbij is medegedeeld dat die mutatie niet bestaat.

Beoordeling

7. Het huisrecht houdt voor bestuursorganen in dat zij buiten de bij of krachtens de wet bepaalde gevallen niet binnentreden in een woning tegen de wil van de bewoner. Dit recht betekent dat een politieambtenaar zonder machtiging en zonder toestemming van de bewoner een woning slechts mag binnentreden om hulp te verlenen, indien de politieambtenaar voldoende diepgaand heeft onderzocht of de mogelijke hulpbehoefte reëel is en of dit onderzoek concrete aanwijzingen oplevert dat ernstig en onmiddellijk gevaar bestaat voor de veiligheid van personen of goederen (zie Achtergrond, onder 1.).

8. Wat betreft de door verzoeker gestelde ontbrekende mutatie van 20 december 2002, merkt de Nationale ombudsman op dat de korpsbeheerder heeft gesteld deze mutatie niet te kennen. Vast staat dat in de mutaties niet wordt verwezen naar die mutatie, terwijl dit wel is gebeurd ten aanzien van de andere mutaties. Hetgeen volgens verzoeker in de mutatie van 20 december 2002 zou staan, komt qua strekking en inhoud overeen met de

mutaties van 23 en 24 december 2002. De Nationale ombudsman acht het dan ook niet aannemelijk dat de korpsbeheerder een mutatie zou hebben achtergehouden, nu hij soortgelijke andere mutaties wel heeft verstrekt.

9. Verder heeft verzoeker tegenover de klachtencommissie gesteld dat de voor hem bestemde post alleen kan worden gezien als men de woning binnenkomt. Ambtenaar B. heeft tegenover de klachtonderzoeker verklaard dat bij de toegang van de woning van verzoeker een stapel post lag. Ambtenaar V. heeft verklaard dat de stapel post lag in het halletje, waar de toegangsdeur tot de woning van verzoeker zich bevond. Telefonisch heeft de winkelier verklaard dat er een enorme stapel post lag in de hal of op de trap. Gelet op de eensluidende verklaringen op dit punt gaat de Nationale ombudsman ervan uit dat de post voor de ambtenaren B. en V. waarneembaar is geweest zonder dat hiertoe de woning van verzoeker betreden hoefde te worden.

10. Tijdens het onderzoek is vast komen te staan dat de politie ter plaatse is gegaan wegens geluidsoverlast omdat er bij de politie meerdere meldingen van geluidsoverlast van de buurman waren binnengekomen en omdat de muziek van verzoeker al enkele dagen 24 uur per dag aanstond. Onderzoek ter plaatse naar de geluidsoverlast wees uit dat er (wederom) niet op aanbellen werd gereageerd, dat de winkelier niet wist of verzoeker zich in de woning bevond en in welke staat hij verkeerde en dat er een stapel post lag voor de woning van verzoeker. Vervolgens zijn de ambtenaren B. en V. zonder toestemming van verzoeker en zonder machtiging de woning van verzoeker binnentreden.

11. Gelet op de door de ambtenaren B. en V. geconstateerde feiten en omstandigheden, kan de Nationale ombudsman zich voorstellen dat zij ongerust werden over het welzijn van verzoeker. De Nationale ombudsman is echter van mening dat de ambtenaren B. en V. onvoldoende diepgaand hebben onderzocht of er daadwerkelijk sprake was van een noodsituatie, nu ze geen poging hebben ondernomen verzoeker telefonisch te bereiken. Daarbij komt nog dat niet valt in te zien dat de situatie ineens dermate spoedeisend zou zijn geworden dat geen tijd meer zou hebben gerest om een machtiging tot binnentreden aan te vragen. De geluidsinstallatie stond immers al gedurende enige dagen aan, zodat wat de Nationale ombudsman betreft niet kon worden uitgegaan van een situatie waar er sprake was van onmiddellijk gevaar voor de veiligheid van personen of goederen. Gelet hierop, hebben de ambtenaren B. en V. niet voldaan aan de vereisten om een woning te mogen binnentreden zonder de toestemming van de bewoner (zie Achtergrond, onder 1.), waardoor de Nationale ombudsman niet anders kan concluderen dan dat de gemaakte inbreuk op het huisrecht van verzoeker niet legitiem is geweest.

12. Alhoewel de Nationale ombudsman niet twijfelt aan de goede bedoelingen van de ambtenaren B. en V., merkt hij in dat licht nog op hij het daarvan uitgaande niet logisch vindt dat de ambtenaren de afgesloten woonkamer van verzoeker niet hebben betreden enkel omdat een lijkengeur ontbrak, terwijl zij de woning hadden betreden omdat zij vreesden voor het welzijn van verzoeker.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

II. Ten aanzien van de geluidsinstallatie en de gele kaart

Bevindingen

1. In zijn verzoekschrift van 20 augustus 2004 klaagt verzoeker erover dat de ambtenaren B. en V., nadat zij zijn woning waren binnengetreden, zijn geluidsinstallatie hebben uitgeschakeld en een gele kaart hebben achtergelaten.

2. De korpsbeheerder heeft in reactie op de klacht op 9 december 2004 verwezen naar zijn eerdere ongegrondverklaring van de klacht en heeft desgevraagd aangegeven dat de richtlijnen binnen zijn korps voorschrijven dat een zogenaamde "gele kaart" dient te worden uitgereikt als eerste waarschuwing aan de veroorzakers van geconstateerde geluidsoverlast.

Beoordeling

3. Het redelijkheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is.

4. Verzoeker heeft gesteld dat er geen sprake was van geluidsoverlast, maar enkel van het horen van geluid. De buurman heeft diverse keren bij de politie melding gemaakt van de geluidsoverlast. De ambtenaren P. en S. hebben in de kamer van de buurman geconstateerd dat er wel degelijk sprake was van geluidsoverlast vanuit de woning van verzoeker, zij het beperkt. De winkelier heeft bevestigd dat de radio van verzoeker overlast gaf voor de omwonenden. Gelet op de diverse verklaringen zoals hiervoor weergegeven, kan de Nationale ombudsman niet anders dan concluderen dat er sprake was van enige geluidsoverlast, waarvan de buurman hinder ondervond.

5. Om het uitzetten van de geluidsinstallatie door de ambtenaren B. en V. te beoordelen, gaat de Nationale ombudsman uit van de hypothetische situatie dat er terecht een hulpverleningssituatie was aangenomen op grond waarvan er zonder machtiging kon worden binnentreden. In dat geval was het binnentreden niet primair gericht geweest op het doen beëindigen van de geluidsoverlast.

6. Nadat ze hadden geconstateerd dat verzoeker niet (hulpbehoevend) in de woning aanwezig was, hebben de ambtenaren B. en V. de geluidsoverlast beëindigd door snoeren los te trekken. De geluidsinstallatie in de afgesloten woonkamer die aanstond hebben zij ongemoeid gelaten. De Nationale ombudsman overweegt dat de ambtenaren B. en V. na de woning eenmaal te hebben betreden en te hebben geconstateerd dat verzoeker afwezig was, zich geconfronteerd wisten met de geluidsoverlast waarover de buurman had geklaagd. Er (hypothetisch) van uitgaande dat zij de woning bevoegd hadden betreden, kon in redelijkheid niet van hen worden verwacht dat ze het geluid dat weliswaar wellicht niet als ernstige overlast kon worden gekwalificeerd, zouden negeren, terwijl ze wisten dat de buurman die ziek thuis was daarvan hinder ondervond. Daar komt nog bij dat het geluid tijdens de kerstdagen voor de buurman des te luider zou klinken vanwege het ontbreken van andere omgevingsgeluiden. Niet gebleken is dat verzoeker op enige wijze is benadeeld door het aldus beëindigen van de geluidsoverlast. De Nationale ombudsman acht het derhalve uit praktisch oogpunt te billijken dat de ambtenaren B. en V. van de ontstane situatie gebruik hebben gemaakt door de geluidsoverlast te beëindigen. De Nationale ombudsman oordeelt dat er geen sprake is geweest van strijd met het redelijkheidsvereiste.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

7. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien. Dit vereiste betekent onder meer dat ambtenaren burgers uit eigen beweging informeren over handelingen die hun belangen raken.

8. Vast staat dat de ambtenaren B. en V. een "gele kaart" voor verzoeker hebben achtergelaten vanwege de geluidsoverlast. De Nationale ombudsman acht het uit het

oogpunt van actieve informatieverstrekking juist dat de ambtenaren B. en V. verzoeker hebben willen informeren over het binnentreden. Echter, de wijze waarop deze informatie is verstrekt is in dit geval niet adequaat te noemen. Het binnentreden was niet gericht op beëindiging van de geluidsoverlast. Het achterlaten van een waarschuwingskaart wegens geluidsoverlast was dan ook niet de aangewezen manier om verzoeker in te lichten over het feit dat zijn woning was binnengetreden in het kader van een hulpverleningssituatie. Hierdoor is ten onrechte bij verzoeker de suggestie gewekt dat het binnentreden gericht is geweest op de geluidsoverlast. De ambtenaren B. en V. hadden een mededeling van de werkelijke reden van binnentreden moeten achterlaten. De Nationale ombudsman komt, gelet op het bovenstaande, tot de conclusie dat het achterlaten van een gele waarschuwingskaart in strijd is geweest met het beginsel van (actieve en) adequate informatieverstrekking.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

III. Ten aanzien van het opnemen van aangifte wegens huisvredebreuk

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt er in zijn brief van 20 augustus 2004 over dat de politie heeft geweigerd zijn aangifte van huisvredebreuk, ziende op het binnentreden van de politie, op te nemen.
2. Op 9 december 2004 heeft de korpsbeheerder de Nationale ombudsman zonder nadere motivering laten weten te volharden in de ongegrondverklaring van de klacht.

Beoordeling

3. Het beginsel van fair play houdt voor bestuursorganen in dat zij burgers de mogelijkheid geven hun procedurele kansen te benutten. Dit beginsel is onder meer uitgewerkt in de artikelen 161 en 163 van het Wetboek van Strafvordering (Sv) (zie Achtergrond, onder 2.). Artikel 161 Sv geeft een ieder die kennis draagt van een strafbaar feit de bevoegdheid daarvan aangifte te doen. In artikel 163 Sv is hierop aansluitend geregeld dat opsporingsambtenaren verplicht zijn om een aangifte van een strafbaar feit op te nemen.
4. De Nationale ombudsman acht in beginsel geen ruimte aanwezig voor een uitzondering op de verplichting om aangifte van strafbare feiten op te nemen, omdat daarmee aan het Openbaar Ministerie, de voor de opsporing verantwoordelijke instantie, de gelegenheid wordt ontnomen te beoordelen of er terzake strafvervolgning ingesteld moet worden. Een uitzondering kan alleen worden gemaakt in het geval dat al op voorhand, zonder enig verder onderzoek, en zonder de minste twijfel, kan worden vastgesteld dat de gedraging of gebeurtenis die ter kennis van de politie wordt gebracht niet te kwalificeren is als een strafbaar feit. Dit leidt ertoe dat er in geval van twijfel over de strafbaarheid van het

voorgelegde feitencomplex, gevolg dient te worden gegeven aan de wettelijke plicht tot het opnemen van een aangifte. Alleen op die wijze wordt recht gedaan aan het beginsel van fair play. Ingeval de officier van justitie vervolgens beslist om niet tot strafvervolgning over te gaan, bestaat er voor de burger de mogelijkheid hiertegen beklag te doen bij het gerechtshof op grond van artikel 12 Sv.

5. Vast is komen te staan dat ambtenaar W. op 11 april 2003 na raadpleging van het bedrijfsprocessensysteem tot de conclusie was gekomen dat er geen sprake was van een strafbaar feit terzake het binnentreden. Op grond hiervan heeft hij geweigerd aangifte van huisvredebreuk op te nemen. Ambtenaar H. heeft als hulpofficier van justitie de zienswijze van W. bekrachtigd. De Nationale ombudsman is van oordeel dat, nu het binnentreden zonder machtiging had plaatsgevonden, niet op voorhand, zonder enig verder onderzoek en zonder de minste twijfel was vast te stellen dat het binnentreden niet was te kwalificeren als strafbaar feit. Dit betekent dat de aangifte had behoren te worden opgenomen. Door geen aangifte op te nemen is gehandeld in strijd met het beginsel van fair play.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

IV. Ten aanzien van de klachtafhandeling

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt er ten slotte over dat zijn klacht van 1 december 2003 eerst bij brief van 11 augustus 2004 door de korpsbeheerder is afgedaan zonder dat verzoeker tussentijds voldoende is geïnformeerd over de vertraging.

2. De korpsbeheerder heeft de Nationale ombudsman op 9 december 2004 schriftelijk laten weten dat hij van oordeel is dat verzoeker formeel weliswaar gelijk heeft dat zijn klacht niet tijdig is afgedaan, maar dat hij middels de vertragingsberichten van 24 mei en 1 juli 2004 voldoende is geïnformeerd over de vertraging in de behandeling van zijn klacht door de klachtencommissie.

3. In reactie hierop heeft verzoeker de Nationale ombudsman op 26 januari 2005 geschreven dat hij de reactie van de korpsbeheerder onacceptabel vindt.

Beoordeling

4. Het vereiste van voortvarendheid houdt in dat bestuursorganen slagvaardig en met voldoende snelheid optreden. Dit vereiste impliceert dat een bestuursorgaan klachten in beginsel dient af te handelen binnen de daarvoor gestelde termijnen.

5. In de klachtenregeling van het regionale politiekorps Hollands Midden is bepaald dat de korpsbeheerder binnen tien weken moet beslissen op een bezwaar (zie Achtergrond,

onder 3.).

6. Vast staat dat de korpsbeheerder de termijn van tien weken heeft overschreden door het bezwaar van verzoeker van 1 december 2003 eerst op 11 augustus 2004 af te doen. Er is niet gebleken van feiten of omstandigheden op grond waarvan de termijnoverschrijding verschoonbaar moet worden geacht. Voor zover de klacht is gericht op de termijnoverschrijding is de Nationale ombudsman van mening dat er is gehandeld in strijd met het vereiste van voortvarendheid.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

7. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien. Dit impliceert onder meer de plicht om een tussenbericht te sturen indien de behandeling van een klacht langer duurt dan is voorgeschreven en aanvankelijk was voorzien.

8. Vast is komen te staan dat verzoeker per brief van 11 februari 2004 is uitgenodigd voor de hoorzitting van de klachtencommissie op 26 maart 2004. Verzoeker is er in die brief niet expliciet op gewezen dat het afhandelen van zijn bezwaar daarmee langer dan de voorgeschreven tien weken zou gaan duren. De voorzitter van de klachtencommissie heeft verzoeker ter zitting meegedeeld dat hij niet eerder dan medio juni een beslissing van de korpsbeheerder tegemoet kan zien. Op 24 mei 2004 is verzoeker bericht dat hij die beslissing niet eerder dan in de tweede helft van juni tegemoet kan zien. Bij brief van 1 juli 2004 is verzoeker er onder aanbieding van excuses over geïnformeerd dat hij als gevolg van een groot werkaanbod eerst in de tweede helft van juli 2004 het klachtafhandlungsbericht van de korpsbeheerder kon verwachten. Uiteindelijk is de afhandeling van de korpsbeheerder gedateerd 11 augustus 2004.

9. Indien een termijn niet haalbaar blijkt te zijn, dient de burger hierover geïnformeerd te worden middels een tussenbericht. Naar het oordeel van de Nationale ombudsman dient zo'n bericht in ieder geval de oorzaak van de vertraging te vermelden, alsmede een nieuwe, zo precies mogelijke nieuwe termijn waarbinnen de reactie alsnog tegemoet kan worden gezien door de burger. Op het moment van het verzenden van de uitnodiging voor de hoorzitting was het voor de politie al duidelijk dat de termijn zou worden overschreden. Het is dan ook niet juist dat verzoeker in die brief niet expliciet daarop is gewezen. Informatie over de oorzaak voor de overschrijding en een nieuwe termijn ontbraken eveneens in die brief, net als in het tussenbericht van 24 mei 2004. Alleen het bericht van 1 juli 2004 kan de toets der kritiek doorstaan. Alles overziende komt de Nationale ombudsman tot de conclusie dat er sprake is van schending van het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Hollands Midden is gegrond ten aanzien van:

het binnentreden, wegens schending van het huisrecht;

het achterlaten van de "gele kaart", wegens schending van het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking;

het niet opnemen van een aangifte, wegens schending van het beginsel van fair play;

overschrijding van de termijn van klachtafhandeling, wegens schending van het vereiste van voortvarendheid;

de informatievoorziening omtrent de termijnoverschrijding van de klachtafhandeling, wegens schending van het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

niet gegrond ten aanzien van:

het uitschakelen van de geluidsinstallatie.

Onderzoek

Op 24 augustus 2004 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer L. te Leiden, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Hollands Midden. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Hollands Midden, werd een onderzoek ingesteld. In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Daarnaast werd de betrokken ambtenaren de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven. Zij maakten van deze gelegenheid geen gebruik. In verband met zijn verantwoordelijkheid voor de opsporing van strafbare feiten werd ook de hoofdofficier van justitie te Den Haag over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was. De hoofdofficier maakte van deze gelegenheid geen gebruik. Tijdens het onderzoek kregen betrokkenen de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De korpsbeheerder deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. De reactie van verzoeker gaf geen aanleiding het verslag te wijzigen en/of aan te vullen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Verzoekschrift van 20 augustus 2004.
2. Openingsbrieven van de Nationale ombudsman van 27 oktober 2004.
3. Reactie van de korpsbeheerder van 9 december 2004.
4. Reactie van verzoeker van 26 januari 2005.
5. Aanvullende fax van de korpsbeheerder van 8 maart 2005.
6. Reactie van verzoeker van 30 maart 2005.
7. Aanvullende fax van de korpsbeheerder van 11 april 2005.
8. Telefonische reactie van de korpsbeheerder van 11 april 2005.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1.1 Artikel 12, eerste lid, Grondwet

"Het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner is alleen geoorloofd in de gevallen bij of krachtens de wet bepaald, door hen die daartoe bij of krachtens de wet zijn aangewezen."

1.2 Politiewet 1993

Artikel 2

"De politie heeft tot taak in ondergeschiktheid aan het bevoegde gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven."

Artikel 8, tweede lid

"De ambtenaar van politie die is aangesteld voor de uitvoering van de politietaak heeft toegang tot elke plaats, voor zover dat voor het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven, redelijkerwijs nodig is."

1.3.1 Artikel 2 Algemene wet op het binnentreden (Awbi)

"1. Voor het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner is een schriftelijke machtiging vereist, tenzij en voor zover bij wet aan rechters, rechterlijke colleges, leden van het openbaar ministerie, burgemeesters, gerechtsdeurwaarders en belastingdeurwaarders de bevoegdheid is toegekend tot het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner. De machtiging wordt zo mogelijk getoond.

(...)

3. Een schriftelijke machtiging als bedoeld in het eerste lid is niet vereist, indien ter voorkoming of bestrijding van ernstig en onmiddellijk gevaar voor de veiligheid van personen of goederen terstond in de woning moet worden binnentreden."

1.3.2 In de Memorie van Toelichting bij de Awbi staat ten aanzien van artikel 2, derde lid het volgende vermeld:

"Voor de in het wetsontwerp neergelegde regeling geldt, zoals ook voor andere wettelijke bepalingen, dat een daarvan afwijkende wijze van handelen onder bepaalde uitzonderlijke omstandigheden gerechtvaardigd kan zijn. Te denken valt aan situaties waarbij ernstig en onmiddellijk gevaar voor de veiligheid van personen of goederen dreigt. Dan is onmiddellijk optreden geboden. Als voorbeeld kan worden genoemd de ontdekking op heterdaad van een geweldsdelict in een woning of de aanwezigheid in een woning van een bewapend persoon die van zijn wapen gebruik zal kunnen maken. De politieambtenaar die geen machtiging op zak heeft en die terstond moet optreden, is voor het binnentreden aldan niet op toestemming van de bewoner aangewezen en is bevoegd om zonder toestemming binnen te treden. Men kan ook denken aan gevallen waarin de belangen van de bewoner ernstig worden aangetast. Dan is onmiddellijk optreden kennelijk in het belang van de bewoner noodzakelijk. Hierbij kan worden gedacht aan ontdekking op heterdaad van een inbraak in de woning. Indien de opsporingsambtenaar de bewoner, bij voorbeeld als gevolg van diens afwezigheid, niet om toestemming tot binnentreden kan vragen, is hij bevoegd om ter bescherming van diens belangen zonder machtiging binnen te treden. Onder deze omstandigheden bestaat er dus steeds de noodzaak om terstond op te treden en is binnentreden zonder toestemming én zonder machtiging gerechtvaardigd. Dit binnentreden is daarom rechtmatig, omdat hetzij belangen van hogere orde dan de belangen tot bescherming waarvan het huisrecht strekt, hetzij de belangen van de bewoner zelf op het spel staan. Artikel 2, derde lid, voorziet in de bevoegdheid om in die uitzonderlijke omstandigheden zonder machtiging zonder toestemming in de woning binnen te treden."

2. Wetboek van Strafrecht

Artikel 161

"Ieder die kennis draagt van een begaan strafbaar feit is bevoegd daarvan aangifte of klachte te doen."

Artikel 163, vijfde lid

"Tot het ontvangen van de aangiften bedoeld in de artikelen 160 en 161, zijn de opsporingsambtenaren, en tot het ontvangen van de aangiften bedoeld in artikel 162, de daarbij genoemde ambtenaren verplicht."

3. Artikel 33, tweede lid, Klachtenregeling Politie Hollands Midden

"De totale procedure vanaf het moment van binnenkomen van het bezwaar tot afronding duurt niet langer dan tien weken."